

X.

Indberetning til Biskop P. Hersleb om Arkivet paa Egholm.

At Sjælands bekjendte Biskop Peder Hersleb interesserede sig for gamle historiske Sager, fremgaar af Katalogen over hans Bogsamling (Bibliotheca Herslebiana), der viser, at han har ejet ikke faa gamle Dokumenter, hvoraf de fleste vistnok endnu findes i Arkivet paa Gavnø. Et Vidnesbyrd om denne hans Interesse afgiver formentlig ogsaa følgende Indberetning til ham fra Præsten i Skiby i Horns Herred, meddelt efter Originalen i Kgl. Bibliothek.

Høyædle og Høiærværdig Herre

Høigunstig H. Biskop og Fader!

Da Jeg længe havde vidst, at der var en temmelig Deel gamle Pergamenter og Breve paa Egholm Gaard, gik Jeg omsider til Den Høi-Velbaarne Frue, Fr. Geheime-Raad-Inde Rosenkrantz Selv, og taledes der om, og tillige foreviiste Deres Excellences Hr. Stifts-Befalingsmandens, samt Deres Høiædle Høiærværdigheds Skrivelse den Sag angaaende, hvor efter Den Høi-Velbaarne Frue var saa gunstig, kort for hendes Reise til Kiøbenhavn, at lade mig tilstille 50 Stykker gamle Breve, hvoriblant ere 5 Stykker Papiirs, de øvrige ere alle Pergaments, og ere de moxsen alle, hvad Brevene i sig selv angaaer, reenligen og vel conserverede, som og eendeel af de mangfoldige vedhængende Ind-Seigle ere nogenledes kiendelige, men nogle ere beskadigede og nogle aldeles borte; Jeg haver efterseet nogle af dem, nemlig:

Et Pergaments Brev, som er et Gade-Stevne Vidne, hvilket Nicolaus Krummedik har taget i Wensløf, og hvor til adskillige fornemme Mænd har været indkaldede, for hvilke Nicolaus Krummedik har fremviist sin Adkomst paa Bro Mølle; det er skrevet paa Latine og udgivet 1365. Af de vedhængende Seigle ere 5 i Behold, indsvøbte i Blaar, og er dette det eldste mig iblant disse Breve end er forekommet.

Et dito skrevet paa den Tids Tydsk, som begynder saaledes: Ik Her Jones Salik Ridder bekenne etc. og sluttes med disse Ord: ghescreven na godes boret Dusent jar Ver Hundert jare in Sancte Kanutes Thage des hilgen konighs, som vel skal være Aar 1400. Indholden er ellers, at hand selger og skøder en Gaard i Wejlebye til Præbiørn von Podebusch.

Et dito Dansk, at Knud Andersen af Svanholm har solt nogen Jord i Fersløf lille til heehlik [hetherlik] Father med Guth og Herræ Jenes med Guths nathæ Biscop i Roskilde, udgivet 1417.

Et dito tydsk, at Henning von Podebusch haver afstaaet Egholm til Claus von Podebusch, udgivet Aar 1435.

Et dito dansk, Jens Due, Ridder, paa Krageholm hans Forskrivelse til Boe Jensen af Svenstrup, hvorved hand pantsætter noget Gods i Wejlebye i Fersløf Sogn, dat. 1455.

Et dito, at Torben Bille affstaar til Jens Due hans Rettighed i Fersløf lille Mark, udgivet 1463.

2de Konning Christian den Førstes Laasebreve af 1470 og 71.

Et dito Konning Christian den Andens af 1513.

Et dito Konning Fridrich den Førstes af 1525.

Et Pergaments Brev, udgivet af Erke-Bispen i Lund 1508, begynder saaledes: Vi Birge med Guds Naade Erke-Biscop i Lund, Sverrigs Fyrste og Pavens Legat, gjør vitterligt etc., det angaar noget Jordegods.

Et Kirke-Stevne Vidne skrevet paa Papiir, udgivet af Sogne Præsten i Sæbye Peter eller Pater Samsing, samt fleere angaaende Bramsnæs, taget 1471.

Et Pergament Brev: Jep Jensen Hoveds-Mand paa Abrahamstrup med fleere ang. Skiell imellem Fersløf og Fersløflille Marker, udgivet 1475.

Et dito, Niels Hachs Skiøde paa hans Part i Egholm til Eiler Hach, udgivet 1484.

2de dito, Broder Peder Andersen paa Sorte Brødre Closter i Roeskilde selger af Trang og skiøder nogle Gaarde i Wellerup, dat. 1534 og 35. Det Sorte Brødre Closter er nu Jomfru Closteret i Roeskilde.

Af saadan Beskaffenhed er de fleeste af de øvrige, hvilke og for den største Deel ere af det 15tende Seculo; Jeg skulde ei undlade dette for Deres Høiædle Høiærværdighed underdanigst at anmelde, men maae derhos erindre, at ifald de høie Herrer for Magazinet¹⁾ vilde forlange disse Breve til nærmere Eftersyn, der da maatte giøres Begiæring herom til Frue Gehejme-Raad-Inde Rosenkrantz Selv, som nu er i Kiøbenhavn, som Jeg og troer, at, om Herskaberne ved Herre-Gaardene, fornemmelig ved de Gaarde, som stændig har været besiddede af Adelige Familier, Selv bleve tilskrevne om slige gamle Breve, som kunde være i deres Eie, mangfoldige Curiositer vilde opdages, som nu ligge hen og opædes af Ælde eller kastes hid og did, indtil de blive borte. Jeg er stedse næst en glædelig Juule Festes samt al Velsignelses trolige Forynskning

Høiædle og Høiærværdig Herre,

Høigunstig Hr. Biskop og Fader,

Deres Høiædle Høiærværdigheds

Schibbye d. 19 Decembr.

underdanigste Tienere og

1747.

trolige Forbedere

P. Gødessøn.

Udskrift Høiædle og Høiærværdig Herre, Hr. Mag. Peder Hersleb, Biskop over Sjellands Stift og General Kirke Inspector à Kiøbenhafn.

¹⁾ Danske Magazin.